

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)

Kasva urheilijaksi valinnaisaine, Kauniainen

Nykytilanne

Ohje: Laita x-kirjain joko negatiiviseen, neutraaliin tai positiiviseen sarakeseen

Vaikutus		
negatiivinen (-1)	neutraali (0)	positiivinen (+1)

Lapsen edun ensisijaisuus (LOS, 3 artikla)

X

Miten päätös tai hanke edistää lapsen etua ja oikeuksia?

Perustelut: Päätös edistää lapsen etua tukemalla oppilaan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä kokonaisvaltaisesti. Opetus vahvistaa terveyttä, hyvinvointia ja sujuvaa arkea, mikä on keskeistä lapsen oikeuksien sopimuksen näkökulmasta. Liikuntalähikoulumalli ilman valintaa edistää yhdenvertaisuutta ja kaikkien oppilaiden mahdollisuutta osallistua. Monipuoliset opetus- ja arviointimenetelmät tukevat erilaisia oppijoita ja heidän edellytyksiään. Oppiaine kannustaa oppilaita pohtimaan omia valintojaan ja vahvistaa siten osallisuutta ja vastuullisuutta. On kuitenkin tärkeää, että toteutuksessa vältetään suorituskeskeisyyttä ja varmistetaan tasapaino harjoittelun, koulunkäynnin ja palautumisen välillä.

Hyvinvointi ja terveys

X

Miten päätös tai toimenpide vaikuttaa lasten terveyteen ja hyvinvointiin?

Perustelut: Päätöksellä on selvästi positiivinen vaikutus lasten terveyteen ja hyvinvointiin edistämällä säännöllistä liikuntaa ja liikunnan nallista elämäntapaa. Opetus tukee fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä, mikä vahvistaa oppilaiden arjen hyvinvointia. Oppiaine lisää tietoa palautumisesta, elämäntavoista sekä koulun, harjoittelun ja vapaa-ajan tasapainosta. Kokonaisvaltainen lähestymistapa vähentää terveyshaittojen riskiä ja edistää kestäviä elämäntapoja. Samalla on tärkeää varmistaa, ettei opetus lisää suorituskeskeisyyttä tai kuormitusta. Inklusivinen ja tasapainoinen toteutus tukee lapsen hyvinvointia pitkällä aikavälillä.

Osallisuus ja kuuleminen (Hallintolaki 31 §, 34 §)

X

Onko lasten ja nuorten osallisuus huomioitu suunnittelussa?

Perustelut: Tekstissä ei käy nimenomaisesti ilmi, miten lapsia ja nuoria on kuultu suunnitteluvaiheessa, minkä vuoksi osallisuutta ei voida täysin arvioida. Samalla oppiaine sisältää elementtejä, jotka tukevat oppilaan omaa reflektiota ja vastuullisuutta, mikä epäsuorasti vahvistaa osallisuutta. Mikäli oppilaiden kokemukset ja tarpeet on huomioitu sisällön kehittämisessä, vaikutus on selvästi positiivinen. Osallisuus suunnittelussa vahvistaa motivaatiota, hyvinvointia ja kokemusta toiminnan merkityksellisyydestä. Lapsen oikeuksien sopimuksen vaatimusten täysimääräinen toteutuminen edellyttää kuitenkin, että lasten ja nuorten näkemyksiä kerätään systemaattisesti ja huomioidaan jatkossa. Tämä on keskeistä, jotta voidaan varmistaa toiminnan vastaavan lapsen etua.

Esteettömyys ja saavutettavuus

X

Miten päätös tai toimenpide vaikuttaa lasten esteettömyyteen ja saavutettavuuteen?

Perustelut: Päätös edistää saavutettavuutta tarjoamalla opetusta oppilaan omassa lähikoulussa, mikä vähentää liikkumisen tarvetta ja madaltaa osallistumisen kynnyksiä. Kaikille oppilaille tarjotaan mahdollisuus osallistua riippumatta taustasta tai osaamisesta, mikä vahvistaa yhdenvertaista pääsyä toimintaan. Toiminnan läheisyys tukee lapsen turvallista ja sujuvaa arkea. Samalla on tärkeää, että opetus mukautetaan siten, että se on saavutettavaa myös oppilaille, joilla on erilaisia toimintakykyyn liittyviä tarpeita. Esteettömät tilat ja inclusiiviset toimintatavat ovat keskeisiä todellisen osallisuuden varmistamisessa. Kokonaisuutena toimenpide lisää liikkumisen mahdollisuuksia ja parantaa pääsyä toimintaan.

Koulutus ja oppimismahdollisuudet

X

Miten päätös tukee lasten oikeutta laadukkaaseen koulutukseen ja oppimismahdollisuuksiin?

Perustelut: Päätös tukee lasten oikeutta laadukkaaseen opetukseen, sillä opetus perustuu liikunnan ja terveystiedon valtakunnallisiin opetussuunnitelmatavoitteisiin. Teorian ja käytännön yhdistäminen mahdollistaa monipuoliset oppimistavat ja tukee erilaisten oppilaiden tarpeita. Oppiaine kehittää sekä oppiainekohtaisia että arjen kannalta keskeisiä taitoja, jotka liittyvät terveyteen ja hyvinvointiin. Monipuoliset arviointimenetelmät tukevat oikeudenmukaista arviointia ja tarjoavat oppilaille mahdollisuuden osoittaa osaamistaan eri tavoin. Sisällöt tukevat oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä ja oppimista arjessa. Parhaan vaikutuksen saavuttamiseksi on tärkeää, että opetus mukautetaan yksilöllisesti ja toteutetaan inclusiivisesti.

Erityistarpeet ja tukiopetus

X

Miten päätös tai toimenpide vaikuttaa tukea tarvitsevien lasten mahdollisuuksiin osallistua opetukseen?

Perustelut: Päätös edistää osallisuutta siten, että opetus järjestetään lähikoulussa, mikä helpottaa erityisesti tukea tarvitsevien oppilaiden osallistumista. Monipuolinen opetus sekä teorian ja käytännön yhdistäminen mahdollistavat oppimisen mukauttamisen erilaisiin tarpeisiin. Terveystiedon näkökulma ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin huomioiminen voivat erityisesti tukea oppilaita, jotka tarvitsevat rakennetta ja tukea arjessaan. Myönteisen vaikutuksen toteutuminen edellyttää kuitenkin, että opetusta eriytetään ja että riittävät tukitoimet ovat käytännössä saatavilla. On tärkeää huomioida myös oppilaat, joilla on fyysisiä rajoitteita tai neuropsykiatrisia tarpeita. Oikein toteutettuna oppiaine voi edistää inklusiota ja vahvistaa osallisuutta.

Yhteisön osallistuminen ja tukiverkostot

X

Miten päätös tai toimenpide tukee lasten sosiaalisia suhteita, yhteisön osallistumista ja perheiden osallisuutta?

Perustelut: Päätös edistää lasten sosiaalisia suhteita tarjoamalla yhteisen oppiaineen, johon oppilaat voivat osallistua suorituskyvystä riippumatta. Opetus luo mahdollisuuksia yhteistyölle, yhteisöllisyydelle ja yhteenkuuluvuudelle omassa koulussa. Kokonaisvaltaista kehitystä ja hyvinvointia korostava lähestymistapa voi vahvistaa oppilaiden sosiaalisia taitoja ja itsentuntoa. Nuoren urheilijan toimiva arki voi lisäksi epäsuorasti tukea perheiden osallisuutta ja ymmärrystä lapsen elämäntilanteesta. Samalla on tärkeää varmistaa, että toiminta on inclusiivista eikä aiheuta jakautumista urheiluevien ja ei-urheiluevien oppilaiden välillä. Huolellisesti toteutettuna toimenpide voi vahvistaa sekä yhteisöllisyyttä että lapsen ympärille rakentuvia tukiverkostoja.

Turvallisuus ja elinympäristö

X

Miten päätös vaikuttaa lasten elinympäristön turvallisuuteen ja hyvinvointiin (esim. asuinalueet, koulumatkat)?

Perustelut: Päätös edistää turvallisuutta siten, että toiminta järjestetään lähikoulussa, mikä vähentää liikkumisen tarvetta ja tekee koulupäivästä ennakoitavamman. Lyhyemmät koulumatkat ja tutut ympäristöt lisäävät lasten kokemaa turvallisuutta. Opetus voi myös lisätä tietoa terveydestä, turvallisuudesta ja vastuullisesta toiminnasta arjessa. Rakenteinen ja mielekäs toiminta koulupäivän aikana voi vahvistaa oppilaiden hyvinvointia ja vähentää turvattomuutta. On tärkeää varmistaa, että opetus toteutetaan turvallisissa ympäristöissä asianmukaisella ohjauksella. Kokonaisuutena toimenpide tukee lapsen turvallista ja vakaata elinympäristöä.

Lapsen oikeuksien sopimus (LOS, 3 artikla)

X

Miten päätös tai toimenpide tukee YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen noudattamista?

Perustelut: Päätös tukee lapsen oikeuksien sopimuksen toteutumista asettamalla lapsen edun keskiöön opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Se edistää lasten oikeutta terveyteen, kehitykseen ja koulutukseen yhdistämällä liikkumisen, hyvinvoinnin ja oppimisen. Tarjoamalla oppiaineen ilman valintaa vahvistetaan syrjimättömyyden periaatetta ja yhdenvertaista mahdollisuutta osallistua. Opetus huomioi lasten tarpeet osallisuuteen ja kokonaisvaltaiseen kehitykseen. Samalla onnistunut toteutus edellyttää, että lapsen etu huomioidaan jatkuvasti myös käytännössä. Kokonaisuutena toimenpide edistää keskeisten lapsen oikeuksien toteutumista koulun arjessa.

Maankäyttö- ja rakennuslaki (9 §)

X

Miten päätös tai hanke tukee maankäyttöä ja rakennuslainsäädännön mukaisia lasten oikeuksia ja hyvinvointia?

Perustelut: Päätös ei vaikuta suoraan maankäyttöön tai fyysiseen suunnitteluun rakennuslainsäädännön näkökulmasta. Epäsuorasti se tukee lasten hyvinvointia, koska toiminta järjestetään olemassa olevissa koulun oppimisympäristöissä, jotka on suunniteltu lapsille ja nuorille. Liikuntalähikoulumalli vähentää liikkumisen tarvetta ja kuormitusta liikennenympäristössä, mikä voi edistää turvallisempaa arkea. Olemassa olevien tilojen hyödyntäminen tukee rakennetun ympäristön kestävästi ja laapystävällistä käyttöä. On tärkeää varmistaa, että tilat ovat turvallisia, saavutettavia ja toimintaan soveltuvia.

Kokonaisuutena vaikutus on pääosin neutraali, mutta sillä on joitakin myönteisiä vaikutuksia lapsen hyvinvointiin.

Varhaiskasvatustlaki (20 §, 24 §)

X

Miten päätös tukee varhaiskasvatuksen osallisuutta?

Perustelut: Päätös koskee perusopetuksen oppilaita eikä sillä ole suoraa yhteyttä varhaiskasvatukseen. Tämän vuoksi vaikutus varhaiskasvatuksen osallisuuteen ei ole merkittävä. Epäsuorasti koulutusjärjestelmän yhteinen ja yhtenäinen näkemys terveydestä ja hyvinvoinnista voi kuitenkin vaikuttaa myönteisesti myös pitkällä aikavälillä. Osallisuuden periaatteita ei käsitellä tässä yhteydessä erikseen lainsäädännön näkökulmasta. Varhaiskasvatuksen osallisuus tulee varmistaa erillisillä prosesseilla ja toimenpiteillä. Kokonaisuutena vaikutus on pääosin neutraali.

Perusopetuslaki (21 §, 47 a §)

X

Miten päätös tukee koulutuksen arviointia ja lasten osallisuutta oppilaskunnassa?

Perustelut: Päätös koskee opetuksen arviointia siten, että opetus perustuu selkeisiin opetussuunnitelman tavoitteisiin ja kriteereihin. Monipuoliset arviointimenetelmät tarjoavat oppilaille mahdollisuuden osoittaa osaamistaan eri tavoin, mikä edistää oikeudenmukaista arviointia. Oppiaine kannustaa oppilaita pohtimaan omaa oppimistaan, mikä vahvistaa heidän aktiivista rooliaan oppimisprosessissa. Vaikka oppilaskunnan roolia ei ole erikseen kuvattu, oppiaine voi edistää osallisuutta ja sitoutumista koulu yhteisöön. Lainsäädännön tavoitteiden täysimääräinen toteutuminen edellyttää kuitenkin, että oppilaskunnan osallisuus varmistetaan myös jatkossa toiminnan kehittämisessä ja arvioinnissa. Kokonaisuutena päätös tukee sekä laadukasta arviointia että oppilaiden osallisuutta koulussa.

Lukiolaki (33 §, 56 §)

X

Miten päätös tukee opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksia ja koulutuksen arviointia?

Perustelut: Päätös koskee perusopetusta eikä sillä ole suoraa yhteyttä lukiolakiin. Epäsuorasti se voi kuitenkin tukea sellaisten toimintatapojen kehittymistä, jotka vahvistavat oppilaiden osallisuutta ja kykyä reflektoida omaa oppimistaan. Opetuksessa painottuva itsearviointi ja monipuoliset arviointimenetelmät voivat vahvistaa näitä taitoja jo ennen lukio-opintoja. Tämä voi pitkällä aikavälillä parantaa opiskelijoiden mahdollisuuksia vaikuttaa ja osallistua koulutuksen arviointiin. Lukiolain tavoitteiden täysimääräinen toteutuminen edellyttää kuitenkin erillisiä toimenpiteitä lukiokoulutuksessa. Kokonaisuutena vaikutus on pääosin neutraali, mutta siihen sisältyy joitakin myönteisiä pitkän aikavälin vaikutuksia.

Laki ammatillisesta koulutuksesta (106 §, 126 §)

X

Miten päätös tukee opiskelijoiden osallisuutta ja koulutuksen arviointia ja laatua?

Perustelut: Päätös koskee perusopetusta eikä sillä ole suoraa yhteyttä ammatilliseen koulutukseen. Epäsuorasti se voi kuitenkin vahvistaa taitoja, jotka ovat keskeisiä myös ammatillisessa koulutuksessa, kuten itsearviointia ja vastuuta omasta oppimisesta. Monipuoliset opetus- ja arviointimenetelmät voivat edistää opetuksen laatua ja lisätä oppilaiden aktiivista osallistumista. Tämä voi pitkällä aikavälillä tukea opiskelijoiden osallisuutta omassa koulutuksessaan. Ammatillisen koulutuksen tavoitteiden täysimääräinen toteutuminen edellyttää kuitenkin erillisiä rakenteita kyseisellä koulutusasteella. Kokonaisuutena vaikutus on pääosin neutraali, mutta siihen sisältyy myönteisiä pitkän aikavälin vaikutuksia.

Nuorisolaki (72/2006)

X

Miten päätös tukee nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia?

Perustelut: Päätös tukee nuorten osallisuutta siten, että opetus kannustaa oppilaita pohtimaan omaa kehitystään ja valintojaan. Oppiaine voi vahvistaa sitoutumista ja vastuullisuutta omassa arjessa ja koulu yhteisössä. Inklusiivinen malli ilman valintaa edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa. Vaikka suoria vaikuttamisen rakenteita ei ole kuvattu, toiminta tuo edellytyksiä aktiiviselle osallistumiselle. Lainsäädännön tavoitteiden täysimääräinen toteutuminen edellyttää kuitenkin, että nuorten näkemyksiä huomioidaan systemaattisesti kehittämisessä ja arvioinnissa. Kokonaisuutena toimenpide vahvistaa nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.

Yhteensä negatiivisia, neutraaleja ja positiivisia:

0

5

9

Lopputulos

9